

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Noteikumi par nepieciešamajām zināšanām un kompetenci, lai sniegtu ieguldījumu konsultācijas vai informāciju par finanšu instrumentiem, strukturētiem noguldījumiem, ieguldījumu pakalpojumiem vai ieguldījumu blakuspakalpojumiem" anotācija

Nosaukums	Noteikumi par nepieciešamajām zināšanām un kompetenci, lai sniegtu ieguldījumu konsultācijas vai informāciju par finanšu instrumentiem, strukturētiem noguldījumiem, ieguldījumu pakalpojumiem vai ieguldījumu blakuspakalpojumiem
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Finanšu instrumentu tirgus likuma 4. ² pants un 128. panta ceturtdā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Noteikumi par nepieciešamajām zināšanām un kompetenci, lai sniegtu ieguldījumu konsultācijas vai informāciju par finanšu instrumentiem, strukturētiem noguldījumiem, ieguldījumu pakalpojumiem vai ieguldījumu blakuspakalpojumiem" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 21. jūlija normatīvos noteikumus Nr. 105 "Normatīvie noteikumi par darbinieku zināšanu un kompetences izvērtēšanu" (turpmāk – Noteikumi Nr. 105).</p> <p>Atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma 128. panta trešajai un ceturtajai daļai noteikumu projekts būs saistošs Latvijā reģistrētām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un kredītiestādēm, kas sniedz ieguldījumu konsultācijas vai informāciju par finanšu instrumentiem, ieguldījumu pakalpojumiem vai ieguldījumu blakuspakalpojumiem. Atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma 3. panta divpadsmitajai daļai noteikumu projekts būs saistošs arī ieguldījumu brokeru sabiedrībām un kredītiestādēm, kas pārdod strukturētos noguldījumus Finanšu instrumentu tirgus likuma 1. panta pirmās daļas 85. punkta izpratnē vai konsultē klientus par tiem. Atbilstoši Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma 13. panta otrās daļas 6. punkta, Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 22. panta ceturtdās daļas 5. punkta un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes 2016. gada 22. marta pamatnostādņu Nr. ESMA/2015/1886 LV "Pamatnostādnes zināšanu un kompetences izvērtēšanai" (turpmāk – Pamatnostādnes) prasībām noteikumu projekts būs saistošs arī Latvijā reģistrētām ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām, kas sniedz portfeļa pārvaldības pakalpojumus Finanšu instrumentu tirgus likuma 1. panta pirmās daļas 58. punkta izpratnē saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību</p>

	<p>likuma 5. panta otro daļu vai pakalpojumus saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma 5. panta trešo daļu, un ārējiem licencētiem alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem, kas sniedz portfeļa pārvaldības pakalpojumus Finanšu instrumentu tirgus likuma 1. panta pirmās daļas 58. punkta izpratnē saskaņā ar Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. panta septīto daļu vai pakalpojumus saskaņā ar Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. panta astoto daļu (turpmāk kopā – tirgus dalībnieks).</p> <p>Noteikumu projekts nodrošina Pamatnostādņu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija direktīvas 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza direktīvu 2002/92/ES un direktīvu 2011/61/ES (turpmāk – Direktīva Nr. 2014/65/ES) 25. panta 1. punkta pēdējā teikuma pārņemšanu Latvijas finanšu sektoru regulējošajā normatīvajā bāzē un nosaka prasības:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) to tirgus dalībnieku darbinieku, tostarp piesaistīto aģentu, zināšanām un kompetencei, kuriem ir tiesības tirgus dalībnieka vārdā sniegt klientiem ieguldījumu konsultācijas vai informāciju par finanšu instrumentiem, strukturētiem noguldījumiem, ieguldījumu pakalpojumiem vai ieguldījumu blakuspakalpojumiem; 2) minēto darbinieku zināšanu un kompetences novērtēšanai, tai skaitā, ka ieguldījumu konsultāciju vai informācijas par finanšu instrumentiem vai strukturētiem noguldījumiem, ieguldījumu pakalpojumiem vai ieguldījumu blakuspakalpojumiem sniegšanas uzraugošā darbinieka pārraudzībā noteikumu projekta izpratnē gūtās pieredzes laiku ņem vērā šo noteikumu 6. punktā noteikto pieredzes kritēriju izpildes izvērtēšanā; 3) pārvaldības sistēmai, lai nodrošinātu atbilstību šo noteikumu prasībām; 4) informācijas sniegšanai Latvijas Bankai par minēto darbinieku zināšanām un kompetenci. <p>Noteikumu projekts satur identiskas tiesību normas kā Noteikumi Nr. 105, kuri zaudēs spēku ar šā noteikumu projekta spēkā stāšanās brīdī, izņemot normu tehnisko noformējumu, nomainot atsauci uz Pamatnostādņu prasību tiešu ievērošanu ar Pamatnostādņu tiesību normu ieviešanu.</p> <p>Tirgus dalībnieki noteikumu projekta prasību piemērošanā var izmantot arī Pamatnostādņu 1. pielikumā minētos piemērus.</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas Bankai kā konkrēto tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina konkrēto tirgus dalībnieku tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p>

	<p>Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus uzraugs jeb Latvijas Banka, un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam.</p> <p>Nosakot tirgus dalībniekiem prasības un veicot prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu veicināt ieguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti izpildi.</p> <p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai, izpildot Finanšu instrumentu tirgus likuma 128. panta ceturtajā daļā, kā arī Direktīvas Nr. 2014/65/ES 25. panta 1. punkta pēdējā teikumā minēto pienākumu, veicinātu vienotu tirgus dalībnieku izpratni par prasībām attiecībā uz tirgus dalībnieka darbiniekiem nepieciešamajām zināšanām un kompetenci, tirgus dalībnieka vārdā sniedzot klientiem ieguldījumu konsultācijas vai informāciju par finanšu instrumentiem, strukturētiem noguldījumiem, ieguldījumu pakalpojumiem vai ieguldījumu blakuspakalpojumiem.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Nosakot vienotas prasības darbinieku zināšanām un kompetencei, tiek nodrošināta vienota tirgus dalībnieku izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai.</p> <p>Tas, ka ieguldījumu konsultācijas vai informāciju par finanšu instrumentiem, strukturētiem noguldījumiem, ieguldījumu pakalpojumiem vai ieguldījumu blakuspakalpojumiem sniedz tirgus dalībnieka darbinieks ar neatbilstošu kvalifikāciju un pieredzi, var negatīvi ietekmēt ieguldītāju intereses un aizsardzību. Lai nodrošinātu ieguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus stabilitāti, ir būtiski pēc iespējas mazināt un novērst minēto risku.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt tirgus dalībniekiem vienotas prasības to darbinieku zināšanām un kompetencei, ir izdot tirgus dalībniekiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nenasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu un Finanšu instrumentu tirgus likumā dotā pilnvarojuma izpildi.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu tirgus dalībniekam juridiski saistoši. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var konkrēti kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot tirgus dalībniekam korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p>

	<p>Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajam tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.</p> <p>Respektīvi, normatīvais akts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība). Otrkārt, nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Treškārt, sabiedrības labums no normatīvā akta prasību piemērošanas ir lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajam tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem.</p>
Spēkā stāšanās	Noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" atbilstoši Latvijas Bankas likuma 8. panta otrajai daļai.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Noteikumu projektā ietverto prasību izdošana jaunā redakcijā nerada papildu administratīvo slogu tirgus dalībniekiem, uz kuriem ir attiecināmas noteikumu projekta prasības, jo noteikumu projektā saglabātas pašlaik spēkā esošās prasības attiecībā uz darbinieku, kuri sniedz ieguldījumu konsultācijas vai informāciju par finanšu instrumentiem, strukturētiem noguldījumiem, ieguldījumu pakalpojumiem vai ieguldījumu blakuspakalpojumiem, zināšanām un kompetenci.
Saistītie dokumenti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finanšu instrumentu tirgus likums. 2. Noteikumi Nr. 105. 3. Direktīva Nr. 2014/65/ES. 4. Komisijas 2016. gada 25. aprīļa deleģētā regula (ES) 2017/565, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2014/65/ES attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrību organizatoriskām prasībām un darbības nosacījumiem un jēdzienu definīcijām minētās direktīvas mērķiem. 5. Pamatnostādnes. 6. Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes 2023. gada 3. aprīļa pamatnostādnes Nr. ESMA35-43-3172 "Pamatnostādnes par noteiktiem MIFID II piemērotības prasību aspektiem".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts 2024. gada 17. jūnijā tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot priekšlikumus iesniegt līdz 2024. gada 2. jūlijam.

	<p>Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, līdz ar to noteikumu projekts ir saskaņots bez iebildumiem vai priekšlikumiem.</p> <p>Noteikumu projekts 2024. gada 13. augustā tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē, kurā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>

Eiropas Savienības tiesību aktu pārņemšanas/ieviešanas tabula

Latvijas Bankas noteikumu projekta nosaukums: "Noteikumi par nepieciešamajām zināšanām un kompetenci, lai sniegtu ieguldījumu konsultācijas vai informāciju par finanšu instrumentiem, strukturētiem noguldījumiem, ieguldījumu pakalpojumiem vai ieguldījumu blakuspakalpojumiem" (turpmāk – projekts)

Eiropas Savienības tiesību akta nosaukums: Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija direktīva 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem, ar ko groza direktīvu 2002/92/ES un direktīvu 2011/61/ES (turpmāk – Direktīva Nr. 2014/65/ES)

Eiropas Savienības tiesību akta pants, punkts vai apakšpunkts, kurā paredzētās prasības Latvijā jāizpilda <i>(Norāda pēc iespējas konkrētāku teksta vienību)</i>	Projekta punkts vai apakšpunkts, kas izpilda A ailē minēto prasību <i>(Norāda pēc iespējas konkrētāku teksta vienību)</i>	Vai A ailē minētā prasība ar B ailē minēto projekta punktu vai apakšpunktu tiek izpildīta pilnībā vai daļēji? <i>(Ja daļēji, norāda, kur un kā ir vai tiks nodrošināta prasības pilnīga izpilde)</i>	Vai B ailē norādītais projekta punkts vai apakšpunkts paredz stingrākas prasības, nekā A ailē minētā prasība? <i>(Ja paredz stingrākas prasības, norāda pamatojumu šādu stingrāku prasību nepieciešamībai)</i>	Vai A ailē minētā prasība ir jāizpilda obligāti? <i>(Ja Eiropas Savienības tiesību akts paredz izvēles iespēju, norāda, vai un kādēļ šī rīcības brīvība Latvijā ir vai nav jāizmanto)</i>	Vai A ailē minētais Eiropas Savienības tiesību akts paredz dalībvalsts paziņošanas pienākumu Eiropas Savienības institūcijām? <i>(Ja paredz, norāda, kas šo paziņošanas pienākumu izpildīs)</i>
A	B	C	D	E	F
Direktīvas Nr. 2014/65/ES 25. panta 1. punkta pēdējais teikums	Projekta 2., 6., 7., 8., 9., 10., 11. un 12. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	Direktīvas Nr. 2014/65/ES 93. panta 1. punkts paredz, ka dalībvalstis paziņo Eiropas Komisijai par šīs direktīvas prasību izpildi.

					Minēto paziņošanas pienākumu izpildīs Finanšu ministrija, sniedzot paziņojumu Eiropas Komisijai pēc projekta apstiprināšanas Latvijas Bankas padomē.
--	--	--	--	--	--